

i da se ne bi moglo govoriti o prekluziji. Medjutim postoji u našem pravu u pogledu shvaćanja pojma zastare anahronizam, koji bi trebalo mijenjati. Naime prema pravnim pravilima OGŽ-a (par.1.502) nisu se rokovi zastare mogli ugovoriti duže nego što je to zakonom ustanovljeno. Takovo stajalište zauzeo je i naš Zakon o zastari potraživanja (Sl.l.FNRJ 4o/1953) koji u čl.5. propisuje da se pravnim poslom ne može odrediti duže ili kraće vrijeme zastare od onoga koje je određeno zakonom. Takova odredba predstavlja smetnju slobodi stranaka u njihovom poslovanju. Budući da od volje obveznika zavisi da li će se prigovorom zastare poslužiti ili neće, ne vidimo razloga zašto se ne bi mogao i produžiti rok zastare, kao što je slučaj u nekim drugim pravnim sistemima (npr. Belgija). Interesi trećih ne bi takvim ugovorom bili povrijeđeni ako bi se odredilo da se zastarni rok može produžiti sporazumom stranaka nakon što je zahtjev nastao barem na području ugovora o pomorskim prijevozima, kao što to predviđa Protokol od 1968. za reviziju Konvencije o teretnici od 1924. Vjerujem da će u našem budućem Plovidbenom zakoniku pravila o zastari biti određena elastičnije.

V.F.

TRANSPORTNO OSIGURANJE

TRGOVAČKI SUD, Pariz

Presuda od 31.VII 1968.

Agence maritime Vairon c/a
General Accident Fire i
drugi osiguratelji

Osiguranje tereta - Osiguranje po polici "Za račun onoga koga se tiče" - Aktivno je legitimiran na tužbu protiv osiguratelja samo vlasnik tereta, tj. imalac interesa na osiguranoj stvari - Posrednik u osiguranju odgovara ugovaratelju osiguranja samo u slučaju grube greške

Pomorska agencija V. sklopila je preko posrednika u osiguranju (Cabinet Delmotte) ugovor o osiguranju tereta kemijskih derivata i petroleja u pomorskom prijevozu i prijevozu željeznicom do odredišta na relaciji Baltimor - Zarzaitine (Alžir) preko Alžira po polici koja je glasila "za svoj račun i za račun onoga koga se tiče". Na tužbu radi isplate odštete iz osiguranja tuženi osiguratelji osporili su Pomorskoj agenciji aktivnu legitimaciju smatrajući da ona nije pretrpjela nikakvu štetu, jer nije vlasnik robe i

nema nikakvog osigurljivog interesa na robi. Udovoljenjem tužbi, istakli su tuženi, tužitelj bi došao do bezrazložnog obogaćenja, a bez obzira na to prema osigurateljima pravi osiguranik, tj. vlasnik robe, mogao bi s pravom zahtijevati odštetu.

Sud je usvojio osigurateljev prigovor. Pozivajući se na mišljenje prof. Ripperta da korist iz ugovora o osiguranju ima pravo zahtijevati samo osoba koja je po pravu vlasništva ili iz drugog naslova, u času sklapanja ugovora o osiguranju ili u medjuvremenu do prijave štete, stekla osobni interes na očuvanju osigurane stvari - sud je stao na stajalište da načelno "samo vlasnik osigurane stvari, tj. fizička ili pravna osoba koja ima osigurljiv interes na stvari može biti prihvaćena kao tužitelj prema osigurateljima". Kako je nespor- no da Pomorska agencija V. nije vlasnik osiguranog tereta, to je njezina tužba odbijena.

Sud je odbio tužbu iste Agencije za naknadu štete protiv posrednika u osiguranju, jer da nema dokaza da bi ovaj počinio grubu grešku (fauto gravo) u vršenju svoga posla, a posrednik je, prema tužbi, Agenciju navodno doveo u zabludu glede svojstva vodećeg osiguratelja i prešutio joj da su se osiguratelji poslužili njezinim imenom da bi pokrenuli regres protiv vozara.

(DMF 1970, str.278)

D.S.

Bilješka.- Izraženo stajalište o aktivnoj legitimaciji u slu- čaju police izdane "za račun onoga koga se tiče" stajalište je i naše prakse u osiguranju.

D.S.